

Programa a fost aprobată prin Ordin al Ministrului nr. 4263/ 29 iulie 1998.

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM**

GEOGRAFIA ROMÂNIEI

Clasa a IV-a

INTRODUCERE

Curriculum-ul de *geografie* pentru clasa a IV-a își propune să-i familiarizeze pe elevi cu noțiuni elementare de geografie, relativ simple și accesibile vârstei școlare mici. Pornind de la elementele de geografie a orizontului local, i se propune elevului descoperirea progresivă a aspectelor definitorii ale spațiului geografic românesc.

Mutația esențială propusă de prezentul curriculum este trecerea de la *geografia de tip descriptivist* spre un demers de învățare care încurajează *înțelegerea relevanței geografiei pentru viața cotidiană* a copilului. Se urmărește, totodată, trezirea interesului acestuia de a cunoaște direct, de a investiga și de a înțelege - la un nivel elementar - faptul geografic imediat, precum și importanța prezervării unui mediu ambiant favorabil unei vieți sănătoase și echilibrate. Cu alte cuvinte, studiul geografiei trebuie să depășească - ori de câte ori este nevoie - spațiul îngust al sălii de clasă, natura înconjurătoare fiind mediul cel mai potrivit de familiarizare a copilului cu faptul geografic.

Curriculum-ul de față este astfel conceput încât să nu îngrădească prin concepție sau mod de redactare stilul cadrului didactic, să ofere acestuia libertate de alegere și de organizare a unor activități de învățare, considerate a fi cele mai adecvate atingerii obiectivelor propuse. Astfel, fiecare școală are libertatea de a repartiza orele alocate prin planul-cadru de învățământ, după cum consideră necesar, respectând condiția parcurgerii integrale a conținuturilor obligatorii ale curriculum-ului. Altfel spus, cele aproximativ șaptesprezece ore alocate disciplinei pot fi desfășurate de-a lungul întregului an, în alternanță cu lecțiile de istorie sau - dimpotrivă - ele pot fi grupate într-un anumit semestru, celălalt semestru fiind integral dedicat studierii istoriei.

Totodată, cadrul didactic poate decide cu privire la succesiunea cea mai adecvată a temelor, acordând o atenție specială păstrării logicii interne a disciplinei.

Dominantele noului curriculum față de cel anterior se prezintă după cum urmează:

Curriculum-ul anterior

- număr de ore fix pentru fiecare temă/capitol
- însușirea de tip academic, excesiv științific a cunoștințelor de geografie, cu accent pe detalii care supraîncărcă în mod neproductiv materia
- centrarea pe conținuturi teoretice și pe informația factuală, insuficient adaptată vârstei și posibilităților de înțelegere ale copiilor
- activități de învățare generate dinspre conținuturi
- activități de învățare realizate exclusiv în spațiul clasei

Curriculum-ul actual

- libertatea cadrului didactic de a alege numărul de ore, în funcție de posibilitățile locale și de interesele elevilor
- înțelegerea relevanței geografiei pentru viața de toate zilele, prin contactul direct cu fenomenul geografic
- centrarea pe formarea capacităților de înțelegere a faptelor și a fenomenelor caracteristice mediului geografic înconjurător (cu accent pe formarea deprinderilor de investigare, de orientare etc.)
- activități de învățare generate de obiectivele urmărite
- activități de învățare realizate inclusiv în mijlocul naturii, prin contactul direct cu faptul studiat și prin metoda "a învăța prin experimentare"

I. OBIECTIVE CADRU

1. Perceperea și reprezentarea spațiului geografic
2. Observarea, descrierea și relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza diverselor surse geografice
3. Cunoașterea și utilizarea unor elemente de limbaj specifice geografiei
4. Dezvoltarea comportamentelor favorabile ameliorării relațiilor dintre om și mediul înconjurător

A. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Perceperea și reprezentarea spațiului geografic

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
<i>La sfârșitul clasei a IV-a elevul va fi capabil:</i>	<i>Pe parcursul clasei a IV-a se recomandă următoarele activități:</i>
1.1. să localizeze corect elemente ale spațiului geografic	– activități cu harta, atlasul;
1.2. să se orienteze în teren	– orientare după repere naturale; orientarea folosind instrumente; – trasee turistice, expediții, excursii;
1.3. să reprezinte în plan elemente ale mediului	– exerciții de reducere la scară prin împărțire; – exerciții de utilizare a simbolurilor; – desenare de simboluri proprii; – elaborarea unor planuri ale școlii, ale zonei.

2. Observarea, descrierea și relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza diverselor surse geografice

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
2.1. să observe dirijat/ nedirijat elemente ale mediului geografic	– activități de observare în natură; – completarea unor fișe de observare date;
2.2. să folosească proceduri de înregistrare a datelor geografice observate	– calendarul naturii; – exerciții de construire și citire a unor tabele, schițe, date, diagrame;
2.3. să identifice și să descrie caracteristici ale elementelor geografice	– realizarea unor descrieri orale și scrise (scrisori, povestiri, reclame, afișe) a formelor de relief, a unui oraș, sat etc.
*2.4. să descopere asociații simple între fapte și fenomene observate	– proiecte.

3. Cunoașterea și utilizarea unor elemente de limbaj specifice geografiei

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
3.1. să construiască enunțuri simple despre fenomene și fapte geografice observate	– exerciții de redactare după un plan simplu de idei; – relatări, discuții în grup;
3.2. să sesizeze și să explice unele legături vizibile între realitățile lumii înconjurătoare	– excursii, drumeții, vizite; – discuții în grup.

4. Dezvoltarea comportamentelor favorabile ameliorării relațiilor dintre om și mediul înconjurător

Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
4.1. să demonstreze grijă față de mediul înconjurător	– plantare de pomi; – întreținerea zonei în care se află școala; – excursii, drumeții.

B. CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

B1. TEME

- Poziția geografică a României

- Relieful¹
 - Munții:
 - Dealurile și podișurile:
 - Câmpiile și luncile:
- Apele curgătoare și stătătoare
- Fauna și flora
- **Vremea și clima*
- Oameni și locuri
 - așezări umane:
 - **resurse naturale și activități economice:*
 - schimburi, legături, comunicații:
- Protecția și conservarea mediului²

B2.LISTĂ DE TERMENI

- puncte cardinale (N, S, E, V), vecinii, **regiunile istorice*.³
- reprezentarea pe hartă a munților (culoarea), Carpații Orientali, Carpații Meridionali, Carpații Occidentali [**vârfuri, *bogății, *fauna și *flora, *elemente unice (d. e. Babele și Sfinxul, cabane, chei, rezervații etc.)*].
- reprezentarea pe hartă a dealurilor și a podișurilor (culoarea), Podișul Dobrogei, Podișul Moldovei, Podișul Getic, Subcarpații, Dealurile de Vest [**elemente unice (d.e. podgoriile, locurile turistice etc.)*].
- reprezentarea pe hartă a câmpiilor (culoarea), Câmpia de Vest, Câmpia Română, Delta Dunării, localizare, **elemente unice (d.e. rezervații etc.)*.
- reprezentarea pe hartă a apelor (culoare), ape curgătoare, Dunărea, **Someș, *Criș, Mureș, *Jiu, Olt, Argeș, *Ialomița, Prut, *Siret*; ape stătătoare, **Bucura, Snagov, *Amara, Techirghiol, Bâlea, Sf. Ana, Roșu, Marea Neagră* (localizare, **afluenți, *importantă*).
- **reprezentarea pe hartă a așezărilor umane*, județ - oraș - sat - capitală, **centre turistice*; Iași, Galați, **Brăila, Constanța, București, Craiova, Timișoara, *Sibiu, Brașov, Cluj-Napoca, *Oradea*;
- **solurile, *terenurile agricole, *resursele subsolului (petrol, gaze, cărbune, feroase, neferoase), păduri - ape, agricultură, industrie, *centre economice*;
- transporturile pe uscat, pe ape, **pe calea aerului, *obiective turistice, telecomunicațiile* (televiziunea, radiofonia, telegrafia, telefonia).

¹ Se insistă pe orizontul local.

² Se va studia prin realizarea unei activități ecologice practice, iar referirile teoretice se vor preciza la fiecare capitol, unde este cazul.

³ Lista denumirilor geografice se poate completa cu denumiri din orizontul local.

III. STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

Obiective cadru	Standarde
1. Perceperea și reprezentarea spațiului geografic	S1. Identificarea principalelor elemente ale unei hărți S2. Reprezentarea în plan a unor elemente geografice învățate
2. Observarea, descrierea și relaționarea elementelor de mediu geografic pe baza diverselor surse geografice	S3. Descrierea prin enunțuri simple a unor elemente geografice din mediul apropiat S4. Identificarea relațiilor dintre componentele unei hărți sau dintre componentele unui spațiu geografic cunoscut
3. Cunoașterea și utilizarea unor elemente de limbaj specifice geografiei	S5. Prezentarea pe baza unui plan simplu de idei a unor elemente de geografie folosind termeni adecvați